

**ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ «УНІВЕРСИТЕТ КОРОЛЯ ДАНИЛА»**

Циклова комісія з бізнесу та управління

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор Фахового коледжу

ЗВО «Університет Короля Данила»

Володимир ЯСЛИК

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ЕКОНОМІКА І ПІДПРИЄМНИЦТВО»

Галузь знань 07 Управління та адміністрування.

Спеціальність 073 Менеджмент.

Освітньо-професійна програма «Менеджмент».

Освітньо-професійний ступінь – *фаховий молодший бакалавр*.

Статус дисципліни – *обов'язкова*.

Мова викладання, навчання та оцінювання – *українська*.

Розробник:

ІВАШКІВ Тарас Степанович – кандидат економічних наук, доцент, спеціаліст вищої категорії, викладач циклової комісії з бізнесу та управління Фахового коледжу ЗВО «Університет Короля Данила».

**Розглянуто та схвалено на засіданні циклової комісії
з бізнесу та управління**

Протокол № 1 від 27 серпня 2025 р.

Голова циклової комісії

Андрій ЦЮЦЯК

Схвалено методичною радою

Фахового коледжу

ЗВО «Університет Короля Данила»

Протокол № 1 від 28 серпня 2025 р.

Голова методичної ради

Олег КЛІЩ

ВСТУП

Мета вивчення дисципліни – формування у студентів сучасного економічного мислення і системи знань про базові поняття щодо господарсько-фінансової діяльності підприємства, змісту її окремих напрямів та їх взаємозв'язку, системи показників, що їх характеризують.

Предмет навчальної дисципліни – формування у студентів теоретичних та практичних знань щодо основ економічного життя суспільства в умовах обмежених ресурсів, ринкової економіки, економічних систем, відносин людей в процесі суспільного виробництва, поведінки економічних суб'єктів, особливостей розвитку національної економіки, функціонування суб'єктів підприємницької діяльності у цій системі. Дисципліна «Економіка і підприємництво» орієнтує на формування сучасних моделей розвитку підприємства та визначення напрямку удосконалення бізнес-процесів.

Завдання:

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен **знати:**

- 1) поняття про антикризову систему господарювання;
- 2) правові основи функціонування підприємства, як суб'єкта господарювання;
- 3) методи управління підприємством та бізнесом у конкурентному середовищі;
- 4) методи оцінки ефективності роботи підприємства та підприємницької діяльності ;
- 5) принципи мотивації трудової діяльності;
- 6) форми та системи оплати праці на підприємстві та в бізнесі;
- 7) ефективність використання ресурсного та виробничого потенціалу ;
- 8) закономірності взаємодії підприємства та бізнесу з суспільством ;
- 9) основні положення організації, планування та державного регулювання діяльності підприємства та підприємництва;
- 10) ефективність фінансово-економічних результатів в діяльності підприємства та підприємництва;
- 11) основні шляхи підвищення результатів діяльності та економічної ефективності підприємництва.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен **уміти:**

- 1) аналізувати ефективність роботи підприємства;
- 2) оцінювати та планувати обсяги, склад, джерела фінансування ресурсів підприємства;
- 3) складати кошторис витрат;
- 4) аналізувати та оцінювати фінансовий стан підприємства;
- 5) етапи та структуру розробки бізнес – плану та його презентацію у сфері діяльності;
- 6) здатність мотивувати і згуртовувати команду;
- 7) ініціювати ідеї, проекти та втілювати їх в життя;
- 8) аналізувати показники результативності в діяльності підприємства;
- 9) аналізувати ринкову діяльність та оцінювати ризики;
- 10) розв'язувати практичні завдання та приймати відповідальні рішення;
- 11) брати участь в проектах з метою розвитку в умовах сьогодення.

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

		Денна форма	Заочна форма
Курс		2	2
Семестр		4	4
Кількість кредитів ECTS (год.)		3 (90 год.)	3 (90 год.)
Аудиторні навчальні заняття, год.	лекції	18	4
	семінарські	16	4
Самостійна робота, год		56	82
Форма підсумкового контролю	залік	залік	залік

СТРУКТУРНО–ЛОГІЧНА СХЕМА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Пререквізити	Постреквізити
Вступ у спеціальність	Планування діяльності
Основи економічної теорії	
Основи макро і мікроекономіки	
Бухгалтерський облік	

ЗАГАЛЬНІ ТА СПЕЦІАЛЬНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ

яких набувають студенти внаслідок вивчення навчальної дисципліни
«Економіка і підприємництво» згідно з освітньо-професійною програмою
«Менеджмент»

Результати навчання	Код та назва компетентності
РН 14. Визначати основні економічні показники підприємства (підрозділу) для підвищення ефективності діяльності.	ЗК 7. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
РН 15. Проявляти ініціативу та підприємливість для розвитку підприємства (підрозділу).	ЗК 8. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість.

ПОЛІТИКА КУРСУ

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Відповідно до Положення про організацію освітнього процесу у Фаховому коледжі ЗВО «Університету Короля Данила», студенти зобов'язані виконувати вимоги освітньо-професійної програми, графік освітнього процесу й вимоги навчального плану.

ПОВЕДІНКА В АУДИТОРІЇ

Усі учасники освітнього процесу повинні дотримуватися норм і правил внутрішнього розпорядку відповідно до Статуту Університету, Положення про Фаховий коледж і Положення про систему внутрішнього розпорядку.

1. Студент повинен з'являтися на заняття без запізнь. Про початок і закінчення занять інформує розклад, доступний в електронному чи паперовому вигляді.

2. Студенти заходять в аудиторію тільки після того, як її залишать викладач і група, що мали там попереднє заняття.

3. Студенти повинні бути в аудиторії перед початком заняття, приходити раніше викладача.

4. Перед початком заняття студент має вимкнути звук мобільного телефона й інших пристроїв. Таке міжнародне правило етикету стосується не тільки навчального процесу, а й будь-яких офіційних заходів. Користуватися гаджетами під час заняття в цілях, що не пов'язані з навчальним процесом чи порушують його, не дозволяється.

5. В аудиторії слід поводитися виховано, стримано, уважно слухати викладача й бути активним учасником навчального процесу.

6. Потрібно дотримуватися правил внутрішнього розпорядку коледжу, бути толерантними, доброзичливими й виваженими у спілкуванні зі студентами й викладачами.

7. У разі дистанційної форми навчання присутність студента на практичному занятті передбачає обов'язково ввімкнуту камеру, а також активність та уважність.

ДОТРИМАННЯ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

На початку вивчення курсу викладач знайомить студентів з основними пунктами Положення про академічну доброчесність, відповідно до якого й здійснюється навчальний процес.

Студент зобов'язаний:

1. Поважати права всіх членів академічної спільноти ЗВО «Університет Короля Данила», Фахового коледжу зокрема.

2. Дотримуватися гендерної, расової, етнокультурної, міжконфесійної та політичної толерантності.

3. Не фальшувати, не підробляти документи, що стосуються навчального процесу.

4. Не списувати, не використовувати шпаргалки й інші підказки під час проміжного чи підсумкового контролю.

5. Поводитися гідно, навчатися сумлінно, бути чесним у міжособистісному спілкуванні.

6. Не пропонувати й не надавати членам академічної спільноти ЗВО «Університет Короля Данила», Фахового коледжу зокрема, неправомірної вигоди, не займатися протекціонізмом.

ВІДПРАЦЮВАННЯ ПРОПУЩЕНИХ ЗАНЯТЬ		
Відповідно до Положення про систему контролю та оцінювання знань здобувачів освіти Фахового коледжу ЗВО «Університет Короля Данила» усі пропущені заняття, а також отримані негативні оцінки студенти зобов'язані відпрацювати впродовж трьох наступних тижнів. Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані в установленний термін.		
ОСКАРЖЕННЯ ПРОЦЕДУРИ ПРОВЕДЕННЯ ТА РЕЗУЛЬТАТІВ КОНТРОЛЬНИХ ЗАХОДІВ (СЕМЕСТРОВОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ)		
Оскарження процедури проведення та результатів контрольних заходів відповідно до Положення про систему контролю та оцінювання знань здобувачів освіти Фахового коледжу ЗВО «Університет Короля Данила» розглядає та вирішує проректор з навчальної роботи на підставі заяви студента або подання директора Фахового коледжу.		
МЕТОДИ НАВЧАННЯ ТА ДІАГНОСТИКА РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ		
Результати навчання	Методи навчання	Форми та методи оцінювання
Освітній компонент «Економіка і підприємництво»		
РН 3. Аналізувати ринкові явища та процеси на основі застосування теоретичних знань і прикладних навичок здійснення маркетингової діяльності	Словесні методи (лекція, розповідь-пояснення, бесіда). Наочні методи (ілюстрування, мультимедійні методи). Практичні методи (вправи, практичні роботи). Творчі (дослідження студентів). Метод самостійної роботи. Робота під керівництвом викладача. Інтерактивні методи (дискусія, мозковий штурм).	Залік. Поточний контроль. Усний контроль. Письмовий контроль. Тестовий контроль.
РН 4. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язування практичних завдань у сфері маркетингу		
РН 7. Визначати показники результативності маркетингової діяльності ринкових суб'єктів та їх взаємозв'язки		
РН 10. Оцінювати ризики здійснення маркетингової діяльності в умовах певної невизначеності маркетингового середовища		
РН 13. Проявляти ініціативу та підприємливість для досягнення професійної мети		

Система оцінювання результатів навчання здобувачів освіти 2 курсу дисципліни «Економіка і підприємництво» здійснюється відповідно до Положення про систему контролю та оцінювання знань здобувачів освіти Фахового коледжу ЗВО «Університет Короля Данила». Кожен вид контролю передбачений з урахуванням результатів навчання.

Поточний контроль – усне опитування та виконання письмових завдань (тестів), виступи, презентації на практичних заняттях. Оцінювання здійснюється за національною дванадцятибальною шкалою – «1», «2»; «3»; «4»; «5», «6», «7», «8», «9», «10», «11», «12».

Фіксація поточного контролю здійснюється в «Електронному журналі обліку успішності академічної групи». У разі відсутності здобувача освіти на занятті виставляється «н». За результатами поточного контролю у Журналі автоматично обчислюється підсумкова оцінка та здійснюється підрахунок пропущених занять. Усереднена оцінка переводиться в 100-бальну шкалу згідно нижченаведеної таблиці.

Усі пропущені заняття, а також негативні оцінки здобувачі освіти зобов'язані відпрацювати впродовж трьох наступних тижнів. У випадку недотримання цієї норми, замість «н» в журналі буде виставлено «1» (один) бал без права перездачі. Здобувачі освіти повинні мати оцінки з не менше 50 % аудиторних занять.

До підсумкового контролю допускаються здобувачі освіти, які за результатами поточного контролю отримали 35 балів і більше. Усі здобувачі освіти, що отримали 34 бали і менше, не допускаються до складання підсумкового контролю і на підставі укладання додаткового договору, здійснюють повторне вивчення дисципліни впродовж наступного навчального семестру.

Підсумковий (семестровий) контроль проводиться для встановлення рівня досягнення здобувачами освіти програмних результатів навчання з навчальної дисципліни (освітнього компонента), після завершення вивчення дисципліни.

Підсумковий контроль знань визначається сумою оцінок за виконанні практичні роботи протягом семестру та оцінкою за підсумкове заняття. За результатами підсумкового контролю здобувач освіти може отримати 40 балів. Здобувачі освіти, які під час підсумкового контролю отримали 24 бали і менше, вважаються такими, що не склали екзамен/диференційований залік і повинні йти на перездачу.

Загальна семестрова оцінка з дисципліни, яка виставляється в екзаменаційних відомостях, оцінюється в балах (національної шкали, 100-бальної шкали й шкали ЄКТС) і є сумою балів, отриманих під час поточного та підсумкового контролю.

Здобувачі освіти можуть підвищувати свій рейтинг під час екзаменаційної сесії через одноразову повторну перездачу, попередньо подавши заяву адміністрації коледжу не пізніше одного робочого дня після сесії.

Одержаний при підвищенні рейтингу результат буде остаточним при виставленні підсумкового контролю.

Здобувачі освіти, які не з'явилися на екзамені без поважних причин, вважаються такими, що отримали незадовільну оцінку.

Оцінювання самостійної роботи проводиться як під час поточного, так і під час підсумкового контролю знань.

Оцінювання самостійної роботи, яка передбачена в тематичному плані дисципліни разом з аудиторною роботою, здійснюється під час проведення практичних занять. Поточний контроль передбачає усну відповідь, написання доповіді та виступ, есе, вирішення тестових завдань, ситуаційних задач, виконання індивідуальних завдань, відпрацювання практичних навичок тощо.

Виставлення балів за самостійну роботу під час поточного контролю обов'язково супроводжується оцінювальними судженнями. Бали додаються до балів, які отримав здобувач освіти під час поточного контролю, але не більше, ніж кількість балів з оцінювання окремої теми заняття.

Оцінювання тем, які виносяться лише на самостійну роботу і не входять до тем аудиторних занять, контролюється під час підсумкового контролю.

Самоконтроль передбачений у формі питань для самоконтролю, які розміщено на сторінці навчальної дисципліни «Економіка і підприємництво» в Системі дистанційної освіти.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ (за 12-бальною шкалою)

Шкала в балах	Оцінка шкали ECTS	Національна шкала
90-100 балів	A	10-12 («відмінно»)
83-89 балів	B	9 («дуже добре»)
75-82 бали	C	7-8 («добре»)
67-74 бали	D	6 («задовільно»)
60-66 балів	E	4-5 («достатньо»)
35-59 балів	FX	3 («незадовільно»)
0-34 бали	F	1-2 («неприйнятно»)

При цьому, оцінки повинні відповідати таким критеріям:

«відмінно»:

12 балів – здобувач освіти виявляє особливі творчі здібності, самостійно розвиває власні нахили, вміє здобувати знання без сторонньої допомоги, глибоко знає і розуміє економічні терміни, розв'язує задачі та ситуаційні завдання різного рівня складності, здатний до професійного самовдосконалення;

11 балів – здобувач освіти вільно висловлює власні думки, самостійно оцінює явища і факти, вміє застосовувати знання у нестандартних ситуаціях, демонструє глибоке та впевнене розуміння у вирішенні економічних проблем та задач, вміє критично мислити та оцінювати різноманітні економічні явища;

10 балів – здобувач освіти виявляє початкові творчі здібності, вміє самостійно знаходити інформацію, знає і розуміє вирішення ситуативних завдань, розв'язує практичні та тестові завдання, пропонує цікаві факти та ідеї;

«дуже добре»:

9 балів – здобувач освіти вільно володіє навчальним матеріалом, знає та вміє застосовувати його на практиці, самостійно розв'язує завдання у стандартних ситуаціях, переконливо аргументує свої висновки;

«добре»:

8 балів – здобувач освіти вміє порівнювати, узагальнювати та систематизувати інформацію під керівництвом викладача, самостійно застосовує знання на практиці, контролює власні дії та виправляє помилки;

7 балів – здобувач освіти здатний застосовувати знання у стандартних ситуаціях, вміє частково контролювати власну діяльність, демонструє базове розуміння економічних термінів та формул для розв'язування завдань;

6 балів – здобувач освіти здатний відтворити значну частину теоретичного матеріалу, знає і розуміє основні терміни з економіки і підприємництва, за допомогою викладача може порівнювати інформацію, робити висновки та виправляти помилки;

«достатньо»:

5 балів – здобувач освіти володіє матеріалом на рівні, вищому за початковий, здатний за допомогою викладача логічно відтворити значну його частину, знає основні терміни з економіки і підприємництва;

4 бали – здобувач освіти володіє матеріалом на початковому рівні, значну частину матеріалу відтворює механічно, без достатнього розуміння змісту; розуміє основні поняття з економіки та підприємництва на рівні окремих елементів та базових уявлень;

«незадовільно»:

3 бали – здобувач освіти володіє лише окремими фрагментами матеріалу, що становлять дуже незначну частину знань з основ економіки і підприємництва;

2 бали – здобувач освіти володіє матеріалом на елементарному рівні засвоєння, викладає його уривчастими реченнями, виявляє здатність висловити думку на елементарному рівні;

1 бал – здобувач освіти володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнавання та відтворення окремих фактів і елементів економіки і підприємництва, що позначаються окремими словами чи реченнями.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Економіка і підприємництво»

1. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Підприємство та підприємництво, їх основи

1. Підприємство, як сучасна форма господарювання
2. Сучасна модель підприємницької діяльності
3. Ринок і його різновиди
4. Ринкова інфраструктура
5. Зовнішнє середовище господарювання підприємств

Тема 2. Основи виробництва і функціонування підприємства

1. Підприємство, як суб'єкт ринку в сучасних умовах
2. Товарна політика підприємства
3. Життєвий цикл товару
4. Управлінські структури підприємства й основи планування його діяльністю
5. Основні фактори виробництва

Тема 3. Персонал підприємства та продуктивність праці

1. Персонал підприємства, підбір персоналу. Рекрутинг
2. Визначення норм праці на підприємстві
3. Мотивація персоналу на підприємстві
4. Продуктивність праці та розрахунок продуктивності праці

Тема 4. Оборотні та необоротні активи

1. Поняття, класифікація, структура основних засобів і їх роль у діяльності підприємств
2. Амортизація основних засобів
3. Система показників ефективності відтворення та використання основних засобів
4. Виробнича потужність і фактори, що на неї впливають
5. Оборотні активи підприємства. Коефіцієнт оборотності

Тема 5. Витрати виробництва і реалізації продукції

1. Склад і класифікація витрат підприємства
2. Поняття розрахунку кошторису витрат на виробництво
3. Економічний зміст, функції і види цін та сфери їх застосування
4. Собівартість продукції

Тема 6. Підприємництво, його ознаки

1. Ознаки підприємництва. Функції підприємницької діяльності
2. Об'єкти та суб'єкти підприємницької діяльності
3. Створення власної справи. З чого почати?
4. Створення бізнес-плану та етапи розроблення
5. Підприємницьке лідерство та особисті якості підприємця

Тема 7. Фінансово-економічні результати, ефективність діяльності підприємства та підприємницької діяльності

1. Джерела формування прибутку (доходу) підприємства та бізнесу
2. Показники рентабельності і їх розрахунок
3. Результати ефективності підприємницького проекту
4. Суть і методичні підходи до оцінки загального фінансово-економічного стану підприємства та підприємницької діяльності
5. Фінансовий результат.

Тема 8. Оплата праці працівників

1. Суть та рівень оплати праці
2. Тарифна система оплати праці
3. Форми і системи оплати праці
4. Формування фонду оплати праці на підприємстві та в бізнес-діяльності

Тема 9. Інвестиційні ресурси та інноваційні процеси підприємства

1. Склад інвестицій підприємства
2. Економічне обґрунтування інвестиційних проектів в бізнес-плані
3. Інноваційні процеси та їх реалізація на підприємстві
4. Методика визначення економічної ефективності впровадження нової техніки
5. Врахування фактору часу при розрахунку ефективності використання технічних нововведень

2.ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН									
№	Назва теми	Денна форма навчання				Заочна форма навчання			
		всього	лекції	семінарські заняття	самостійна робота	всього	лекції	семінарські заняття	самостійна робота
1	Підприємство та підприємництво, їх основи	10	2		8	40	2	2	8
2	Основи виробництва та функціонування підприємств	10	2	2	6	10			10
3	Персонал підприємства та продуктивність праці	10	2	2	6	10			8
4	Оборотні та необоротні активи	10	2	2	6	10			10
5	Витрати виробництва і реалізації продукції	10	2	2	6	50	2	2	10
6	Підприємництво, його ознаки	10	2	2	6	10			10
7	Фінансово-економічні результати, ефективність діяльності підприємства	10	2	2	6	10			8
8	Оплата праці працівників	10	2	2	6	10			8
9	Інвестиційні ресурси та інноваційні процеси підприємства	10	2	2	6	10			10
	Всього годин на вивчення дисципліни	90	18	16	56	90	4	4	82

3.ПЛАН ЛЕКЦІЙНИХ ЗАНЯТЬ

№ заняття	Теми лекцій	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
Лекція 1	Підприємство та підприємництво, їх основи	2	2
Лекція 2	Основи виробництва і функціонування підприємства	2	
Лекція 3	Персонал підприємства та продуктивність праці	2	
Лекція 4	Оборотні та необоротні активи	2	
Лекції 5	Витрати виробництва і реалізації продукції	2	2
Лекція 6	Підприємництво, його ознаки	2	

Лекція 7	Фінансово-економічні результати, ефективність діяльності підприємства	2	
Лекція 8	Оплата праці працівників	2	
Лекція 9	Інвестиційні ресурси та інноваційні процеси підприємства	2	
	Всього лекційних занять	18	4

4.ПЛАН СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

№ заняття	Тема заняття	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
10	Основи виробництва і функціонування підприємства	2	2
11	Персонал підприємства та продуктивність праці	2	
12	Оборотні та необоротні активи	2	
13	Витрати виробництва і реалізації продукції	2	2
14	Підприємництво, його ознаки	2	
15	Фінансово-економічні результати, ефективність діяльності підприємства	2	
16	Оплата праці працівників	2	
17	Інвестиційні ресурси та інноваційні процеси підприємства	2	
	Всього семінарських занять	16	4

САМОСТІЙНА РОБОТА

Назва теми	Зміст завдання для самостійної роботи	Кількість годин		Рекомендовані джерела інформації
		денна форма	заочна форма	
Тема 1. Підприємство та підприємництво, їх основи	Опрацювати питання: 1. Ринкова інфраструктура. 2. Зовнішнє середовище господарювання підприємств.	8	8	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8
Тема 2. Основи виробництва і функціонування підприємства	Опрацювати питання: 1. Життєвий цикл товару. 2. Управлінські структури підприємства і основи планування його діяльності.	6	10	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8
Тема 3. Персонал підприємства та продуктивність праці	Опрацювати питання: 1. Визначення норм праці на підприємстві. 2. Продуктивність праці та розрахунок продуктивності праці.	6	8	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8
Тема 4. Оборотні та необоротні активи	Опрацювати питання: 1. Виробнича потужність і фактори, що на неї впливають. 2. Амортизація основних фондів.	6	10	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8
Тема 5. Витрати виробництва і реалізації продукції	Опрацювати питання: 1. Економічний зміст, функції і види цін та сфери їх застосування. 2. Собівартість продукції.	6	10	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8
Тема 6. Підприємництво, його ознаки	Опрацювати питання: 1. Функції підприємницької діяльності. 2. Об'єкти та суб'єкти підприємницької діяльності.	6	10	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8

Тема 7. Фінансово-економічні результати, ефективність діяльності підприємства	Опрацювати питання: 1. Показники рентабельності та їх розрахунок. 2. Фінансовий результат.	6	8	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8
Тема 8. Оплата праці працівників	Опрацювати питання: 1. Тарифна система оплати праці. 2. Формування фонду оплати праці на підприємстві.	6	8	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8
Тема 9. Інвестиційні ресурси та інноваційні процеси підприємства	Опрацювати питання: 1. Інноваційні процеси та їх реалізація на підприємстві. 2. Методика визначення економічної ефективності впровадження нової техніки.	6	10	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8
Всього годин самостійної роботи		56	82	

ПРОГРАМОВІ ВИМОГИ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

1. Підприємство, як сучасна форма господарювання.
2. Сучасна модель підприємницької діяльності.
3. Ринок і його різновиди.
4. Ринкова інфраструктура.
5. Зовнішнє середовище господарювання підприємств.
6. Підприємство, як суб'єкт ринку в сучасних умовах.
7. Товарна політика підприємства.
8. Життєвий цикл товару.
9. Управлінські структури підприємства й основи планування його діяльності.
10. Основні фактори виробництва.
11. Персонал підприємства, підбір персоналу. Рекрутинг.
12. Визначення норм праці на підприємстві.
13. Мотивація персоналу на підприємстві.
14. Методичні підходи до розрахунку продуктивності праці.
15. Поняття, класифікація, структура основних засобів і їх роль у діяльності підприємств.
16. Амортизація основних засобів.
17. Система показників ефективності відтворення та використання основних засобів.
18. Виробнича потужність і фактори, що на неї впливають.
19. Оборотні активи підприємства. Коефіцієнт оборотності.
20. Склад і класифікація витрат підприємства.
21. Амортизація та відновлення основних фондів.
22. Склад і класифікація витрат підприємства.
23. Поняття розрахунку кошторису витрат на виробництво.
24. Економічний зміст, функції і види цін та сфери їх застосування.
25. Поняття розрахунку кошторису витрат на виробництво.
26. Собівартість продукції.
27. Ознаки підприємництва. Функції підприємницької діяльності.
28. Об'єкти та суб'єкти підприємницької діяльності.
29. Створення власної справи. З чого почати?
30. Створення бізнес-плану та етапи розроблення.
31. Підприємницьке лідерство та особисті якості підприємця.
32. Суть, зміст, визначення статутного капіталу.
33. Критерії підприємницького лідерства.
34. Джерела формування прибутку(доходу) підприємства та бізнесу.
35. Показники рентабельності і їх розрахунок.
36. Результати ефективності підприємницького проєкту.

- 37.Суть і методичні підходи до оцінки загального фінансово-економічного стану підприємства та підприємницької діяльності.
- 38.Фінансовий результат. Звітність.
- 39.Суть та рівень оплати праці.
- 40.Тарифна система оплати праці.
- 41.Форми і системи оплати праці.
- 42.Формування фонду оплати праці на підприємстві та в бізнес-діяльності.
- 43.Склад інвестицій підприємства.
- 44.Економічне обґрунтування інвестиційних проектів в бізнес-плані.
- 45.Інноваційні процеси та їх реалізація на підприємстві.
- 46.Методика визначення економічної ефективності впровадження нової техніки.
- 47.Врахування фактору часу при розрахунку ефективності використання технічних нововведень.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Гринчуцький В.І., Карапетян Е.Т., Погрішук Б.В. Економіка підприємства: навч. посіб. К.: Центр учбової літератури, 2019. 304 с.
2. Дмитрієв І.А. Економіка підприємства: навч. посіб. Х.: ФОП Бровін О.В., 2018. 292 с. : <http://surl.li/togmtg>
3. Економіка підприємства: навч. посіб. О.І. Лисак, Л.О. Андрєєва, Л.О. Болтянська. Мелітополь: Люкс, 2020. 272 с.: <http://feb.tsatu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/09/Lisak-O.I.-Andryeyeva-L.O.-Boltyanska-L.O.-Ekonomika-pidpriyemstva-Navchalnij-posibnik.pdf>
4. Економіка підприємства: навч. посіб. С.М. Рогач, Н.М. Суліма, Л.М. Степасюк та ін. 2-ге вид. К.: «ЦП «КОМПРИНТ»», 2018. 392 с.: http://dglb.nubip.edu.ua:8080/jspui/bitstream/123456789/5804/1/Rogach_Ek_p%D1%96dp_2018_2_vid.pdf
5. Економіка підприємства: навч. посіб. уклад. Н.В. Романченко, Т.В. Кожемякіна, К.В. Пічик. Київ: НаУКМА, 2018. 343 с
6. Економіка підприємства: підручник. за заг. ред. Л. Г. Ліпич. Луцьк : Вежа-Друк, 2021.
7. Економіка підприємства: підручник. під заг. ред. д.е.н., проф. Ковальської Л.Л. та проф. Кривов'язюка І.В.. Київ: Видавничий дім «Кондор», 2020. 620 с.
8. Економіка і підприємництво, менеджмент: Навчальний посібник.- 2-ге вид., стереотипне. С.М. Рогач, Т.А. Гуцул, В.А. Ткачук та ін. Київ: ЦП «Компринт», 2018. 722 с.

Додаткова література

1. Економіка підприємства: навч. посіб. О.М. Бандурка, Є.В. Ковальов, М.А. Садиков, О.С. Маковоз; за заг.ред. О.М.Бандурки. Х.: ХНУВС. 2017. 192 с.: <http://surl.li/dlkufd>
2. Захарченко В.І. Економіка підприємства: практикум. К.: Видавництво «Центр навчальної літератури», 2019. 144 с.
3. Економіка і бізнес: підручник / за ред. д.е.н., проф. Л. Г. Мельника, д.е.н., проф. О. І. Карінцевої. Суми: Університетська книга, 2021. 316 с.: <http://surl.li/kadglq>

Електронні інформаційні ресурси

Інформаційною базою вивчення навчальної дисципліни «Економіка і підприємництво» є:

- 1) законодавчі акти, нормативні документи, інструктивні, методичні матеріали й рекомендації міністерств, відомств;
- 2) фінансово-економічні бюлетені Державної служби статистики України;
- 3) матеріали науково-практичних конференцій;

4) підручники та навчальні посібники на електронних носіях;

5) професійні видання України;

6) Інтернет-ресурси, зокрема:

-законодавство України – <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi>;

-офіційний сайт Кабінету Міністрів України – <http://www.kmu.gov.ua>;

-офіційний сайт Міністерства фінансів України – <http://www.minfin.gov.ua>;

-офіційний сайт Державної податкової служби України –
<https://www.tax.gov.ua>;

-офіційний сайт Державної служби статистики України –
<http://www.ukrstat.gov.ua>;

-Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського –
<http://www.nbuv.gov.ua>;

-Національна Парламентська бібліотека України – <http://www.nplu.kiev.ua>.